

Петар С. Ђурчић*

Институт за европске студије
Београд

НИЗОЗЕМЦИ У СЈЕДИЊЕНИМ АМЕРИЧКИМ ДРЖАВАМА¹

Сажетак: Низоземски Американци представљају једну од најстаријих европских заједница на тлу Сједињених Држава. Упркос малој бројности од свега неколико милиона житеља, Низоземци су дали неке од водећих људи у политичком, пословном и научном свету укључујући и три америчка председника. Циљ овога рада јесте да прикаже развој низоземског присуства на тлу Сједињених Држава од XVII века до данас. У том погледу, чланак је подељен на неколико целина у коме се прати низоземско и британско колонијално искуство, миграције, процес американизације и особеност идентитета, посебно верског. У том погледу, посебна пажња посвећена је сеоби ка државама Средњег запада и осталих територија, а посебно је истакнута и доминантна припадност различитим деноминацијама реформатске (калвинистичке) цркве.

Кључне речи: Низоземци, Сједињене Америчке Државе, протестантизам, колонијализам, републиканизам.

* petar.pero.curcic@gmail.com; petar.curcic@ies.rs, <https://orcid.org/0000-0002-1392-4427>

¹ Овај рад је настао у оквиру научноистраживачке делатности Института за европске студије, коју финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација Владе Републике Србије.

Увод

„Од најранијих дана наше Републике, мушкарци и жене низоземског порекла дали су значајан допринос америчкој историји и култури. Утицај наших низоземских предака се још увек може видети, не само у њујоршкој долини реке Хадсон, већ и у Пенсилванији дуж реке Шулкил и у заједницама попут Холандије у Мичигену, где многи људи вуку корене од досељеника из Низоземске. Генерације низоземских имиграната обогатиле су Сједињене Државе јединственим обичајима и традицијом њихове прадемоцине – земље која је свету дала велике уметнике, прослављене филозофе и лидере међународног бизниса.

Овом приликом сећамо се и многих прослављених америчких лидера низоземског порекла. Три председника, Мартин Ван Бјурен, Теодор Рузвелт и Френклин Д. Рузвелт, пореклом су из Низоземске. Артур Ванденберг, који је после Другог светског рата одиграо кључну улогу у развоју наше двопартијске спољне политике, стратегије обуздавања и успостављања НАТО-а, такође је вукао корене из Низоземске.

Наше низоземско наслеђе се не види само у нашем народу, већ и у нашем искуству као нације. Наше традиције верске слободе и толеранције, на пример, имају духовне и правне корене међу раним насељеницима као што су енглески ходочасници и француски хугеноти, који су први нашли уточиште од прогона у Низоземској. Низоземска република је такође била међу оним системима власти који су инспирисали осниваче наше нације док су обликовали наш Устав” (presidency.ucsb.edu, 2025).

Овим речима председник Џорџ Буш Старији је 14. новембра 1991. године, у времену потпуног славља након победе у Хладном рату над Совјетским Савезом, образложио увођење Дана баштине низоземских Американаца. За дан ове мале, али веома важне заједнице са дугом историјом у САД, узет је 16. новембар у знак сећања на низоземске војнике са острва Свети Еустахије на Карибима који су 16. новембра 1776. године топовима поздравили амерички брод Андреа Дорија и на тај начин, де факто, признали постојање САД. Како је и председник Буш Старији у свом образложењу приметио, односи Низоземске и САД много су били дужи и темељнији од дипломатских. То је последица пре свега колонијалног искуства из XVII века и немерљиве улоге низоземске заједнице у креирању америчке историје (Ibid.).

Низоземско колонијално искуство

Присуство Низоземаца у САД повезано је са формативним искуством стварања Низоземља као независног политичког ентитета у ратовима против Шпаније током XVI и XVII stoleћа. Налазећи се на рубовима Светог римског царства немачке народности, различите области под контролом шпанских Хабзбурга одлучиле су, у жеку реформације која је добила на замаху, да прогласе своју независност уједињујући се у Уједињене провинције. Генерација која је основала Уједињене провинције плашила се 1568. године да Шпанци планирају да експлоатишу Низоземље слично Новим Индијама, а тај страх је ушао и у темеље Декларације о независности (низ. *Plakkaat van verlatinge*) коју су донели Општи сталежи Низоземља 1581. године. Ширење утицаја младе републике у којој је породица Оранских дуго година обављала нарочито важне функције штатхолдера (низ. *stadhouder*) било је у вези са променљивим политичким околностима на европском континенту, односно дуготрајним ратом са шпанским и хабзбуршким трупима. У вишедеценијском Низоземском рату за независност посебно су важне године биле 1609. када је потписано примирје, 1621. када је дошло до обнове сукоба и 1648. када је Вестфалским миром дошло до међународног признања републике. Седамнаести век посебно је за Уједињене провинције било златно доба када се утицај ширио од острва Јава у данашњој Индонезији до Хадсонског залива. Упркос ограниченим ресурсима, Низоземци су успели да се наметну као важни посредници у међународној трговини захваљујући снажној поморској сили. Због своје снаге убрзо су дошли у сукоб са Енглеском и Француском које су у другој половини XVII и током XVIII века покушале да ограниче присуство Уједињених провинција у свету. Премда је низоземско опадање постало видљиво од 1730. године, република је доживела потпун слом 1795. године у жеку француских револуционарних ратова.

За историју америчко-низоземских односа XVII век представљао је златно доба утицаја и током њега су Низоземци оснажили своје присуство како у Северној, тако и у Јужној Америци. Тим поводом Низоземска источноиндијска компанија, покушавајући да пронађе пролаз ка Азији, је унајмила енглеског капетана и истраживача Хенрија Хадсона да испита северозападни део Атлантика. Иако је мисија била неуспешна, последице су биле вишеструке. Премда је погрешно веровао да је

пронашао пролаз за који се испоставило да је део залива и реке која ће много година касније добити име по њему, Хадсон је открио да се на подручју данашњег Њујорка налази плодна земља, питоми Индијанци и обиље ресурса, а нарочито крзна. Сличне мисије Низоземци су предузимали и 1611-1612. када је адмиралитет Амстердама послао две експедиције за Кину. Тада су бродови доспели до Мериленда и Масачусетса. Они су у мапама читав простор учртали као Нова Низоземска. Неколико година касније трговац крзном са Санта Доминга Хуан Родригес се, као представник Низоземаца, настанио на територији данашњег Менхетна како би трговао са домородачким становништвом. Генерални сталежи, препознајући значај ове мисије, су 1614. године издали патент за развој Нове Низоземске као приватног комерцијалног подухвата на неколико година. Уз реку Хадсон, трговци су подигли тврђаву Насау у области Олбанија. Због непрактичности локације, а у околностима када је патент истекао, утврђење је напуштено (Wabeke, 1944; De Jong, 1975).

Међутим, то није био крај аспирацијама Низоземаца будући да је република издала повељу о оснивању Западноиндијске компаније 1621. године за ексклузивно трговање у Западној Африци и Америци. Западноиндијска компанија, утемељена на снажном калвинистичком наслеђу и идеји да Низоземци морају да ослободе Индијанце и да им дају природна права (слободу савести и трговине), почела је да шири свој утицај. Низоземци су, као републиканци, веровали да је могућ савез са Индијанцима и све до почетка треће деценије нису покретали кампању у Америци. У великој мери ширењу њиховог утицаја допринео је Виљем Уселинкс (Willem Usselinx, 1567-1647), трговац и дипломата, који је касније радио и за Швеђане (Schmidt, 2009; de Vries, 2005). Од 1624. године Западноиндијска компанија је заузела простор Нове Низоземске, а убрзо су остварили и блиске пословне односе са локалним заједницама. У региону горњег Хадсонског залива Низоземци су успоставили трговину крзном и то у сарадњи са Ирокезима и њихових 5 нација. У раној фази Западноиндијска компанија је у марту 1624. године тражила од насељеника да Индијанце третирају са поштовањем. Уважавајући њихову особеност, у првим годинама компанија је захтевала да се Индијанцима суди по њиховим законима. Један од могућих разлога овакве отворене политике према староседеоцима је почицао и у томе што су се Низоземци усмерили ка морској трговини, а

не територијалном ширењу. Уз то, Низоземци нису желели да понове негативна искуства шпанских освајања Јужне Америке. Међутим, поред трговачких, компанија је имала и религијске циљеве будући да је Низоземцима препоручивала да постепено, а не насилно и принудно као код римокатоличких Шпанаца и Португалаца, шире протестантизам код Индијанаца (Goodfriend, 2008; Richardson, 2008; Rink, 1986).

Развој компаније био је посебно динамичан од 1621. до 1648. године у готово свим деловима Атлантика – Северној и Јужној Америци, Карибима и Западној Африци. У тим подухватима низоземски утицај био је пре свега у трговини, производњи и преради сировина. Ипак, промене у односима са Индијанцима су наступиле већ у првим годинама када је компанија одлучила да трајно насељава Европљане и, самим тим, неминовно покрене сукоб са локалним племенима. Петер Минуит, пореклом Немац, је 1626. године дошао на место директора колоније и он је донео одлуку да насели Низоземце на јужни Менхетн. Компанија је 1629. дозволила приватну колонизацију у облику патронажа Амстердамске коморе који су откупили земљу од Мехикана и Мунсија. Минуитова концепција постепеног ширења уз куповину земље изменила се 1638. године када је Виљем Кифт (низ. Kieft) постао директор у Новој Низоземској. Низоземци су, наиме, миграцијом и различитим порезима вршили притисак на племена како би добили вампум (wampum), платежно средство које је било кључно у трговини са индогених пет нација. Служећи се енглеским примером, Низоземци су користили сукобе индијанских племена брутално их подстичући и неретко доприносећи њима. Због своје бруталности, Кифт је смењен, и то због критике насељеника, Индијанаца и републиканских власти које су сматрале да се понео као тиранин (Meuwese, 2012).

Депопулација Индијанаца у долини Хадсона због епидемије богиња и других заразних болести ишла је паралелно са насељавањем Европљана. Будући да нису имали довољно становника, Низоземци су дозвољавали насељавање других Европљана. Према налазима Дејвида Стивена Коена, скоро половина (445 од 904) насељеника је дошла из немачких земаља (Ахен, Клеве, источни Фрисланд, Вестфалија, Бремен, Хамбург, Олденбург), као и из долине Рајне (Келн, Бон, Хесен, Баден и Доњи Палатинат). Поред Немаца, највише досељеника је било из Француске и шпанске Низоземске (већином из Валоније), а они су пре свега били хугенотског порекла. Остатак су били Скандинавци из

Шлезвиг-Холштајна, Норвешке и Шведске. Међу Низоземцима највећи део њих је долазио из Амстердама, Северне и Јужне Холандије, Гелдерланда, Утрехта и Зеланда. Мањи део насељен је из Фрисланда, Дрентеа, Оверијсела, Северног Брабанта, Лимбурга и Гронингена (Cohen, 1981). У религијском смислу поред реформата у граду су живели и лутерани, било немачког, било скандинавског порекла (Frijhoff, 2008). Због потреба привреде, Низоземци су населили и афричке робове који су временом усвојили језик и реформатско религијско учење прилагођавајући своја имена низоземским (Goodfriend, 1999; Kenney, 1975).

У свега неколико деценија дугој доминацији Низоземске у Северној Америци појавили су се проблеми у функционисању заједнице. Наиме, у Новој Низоземској постајао је спор између реформатске цркве која је била утемељена од стране амстердамског Classis (управног тела пастора калвинистичке цркве) и Западноиндијске компаније око надлежности. Незадовољство деловањем низоземске Западноиндијске компаније временом је расло. Посебно повлашћени били су реформати, док су лутерани и Јевреји били у подређеном положају. Такође, директор компаније је 1654. године спроводио прогон против Јевреја који су дошли из Бразила упркос толерантној политици низоземских власти у метрополи (Swierenga, 1994). Поред тога, сукоби између Низоземаца и Индијанаца односили су се око питања испаше будући да су краве са фарми неретко конзумирале индијански кукуруз (Frijhoff, 2008; Goodfriend, 1992).

Упркос великим трговинским успесима у Бразилу, Карибима и Новој Низоземској, Низоземци су се током педесетих и шездесетих година XVII stoleћа суочили са притиском Португалаца и још снажнијих Енглезана (Schmidt, 2009). Будући да су били малобројни и без нарочитог утицаја, Низоземци су покушавали да сарађују са Енглезима и пуританцима који су се томе противили тежећи да их истисну (Meuwese, 2012). У тим околностима, дошло је и до сукоба у коме су Низоземци изгубили своју колонију и тада је почело ново доба у историји ове заједнице на простору Америке.

Британско колонијално искуство

Долазак Енглеза 1664. године није изазвао значајнији отпор у граду у којем је у том тренутку становало 1.500 грађана и око 300 афричких робова. Однос између Низоземаца и британских господара, међутим, био је противречан. Пуританци из Нове Енглеске, упркос ривалству, неговали су велико поштовање према Низоземској још из претколонијалних времена. Током англо-низоземског рата, Бостонци су чак одбили да учествују у сукобима 1654. и у освајању Нове Низоземске (Peterson, 2008). Након освајања колоније од стране војводе од Јорка, Енглези су се трудили да потврде своју доминацију најпре кроз увођење новог законодавства. Већ у другој половини XVII века енглески је почео да потискује низоземски, а Англиканска црква је преузела примат од реформатске у Њујорку и осталим местима.

Упркос некадашњим разликама, Низоземци су у околностима стране управе морали да се хомогенизују. Међутим, јачање снага било је поремећено сталним изазовима. У првим годинама енглеске власти град су погодиле епидемије 1668. и 1669. године, а део људи се вратио у Низоземску или се преселио у Каролину. Уз насељавање становништва из Олбанија, округа Кингс и других делова, низоземска се заједница суочила са опадањем иако је велики део преживелих положио заклетву верности новим властима. Наиме, број мушкараца Низоземаца, од укупног броја белих пореских обвезника или пореских глава у кући (који су, иначе, називани термином Dutch под којим су рачунати и Немци и друге сродне етније) 1664. године је износио 88% да би 1703. удео опао на 52%. Због свега тога, реформатска заједница се нашла пред изазовом опстанка. Једно од решења било је склапање бракова са другим етницитетима исте или сличне конфесије. У том погледу смер је био јасан будући да је већ 1665. године, у првој години енглеске власти, четвртина бракова закључених у реформатској цркви била егзогамна. Међутим, и поред смањивања популације у времену енглеске доминације, Низоземци су били најзаступљенији у управним телима општине (између 61 и 84% у зависности од функције при чему их је највише било међу порезницима), а чинили су и око 47% свих робовласника (Goodfriend, 1992). Ово је опадајућој заједници давало посебно снажан положај у околностима када су енглеске власти у првим деценијама са неповерењем гледале на низоземске насељенике.

Калвинисти су, супротно Енглезима, са неодобравањем гледали како на епископане тенденције англиканаца, тако и на покушаје реставрације римокатолицизма у Енглеској. Њихов јединствени одговор био је задржавање калвинистичког учења и ослањање на републиканске идеје. Одједи Славне револуције донели су промену положаја заједнице. Постојале су гласине да би јакобити, присталице краља Џејмса II који је покушао да обнови римокатоличанство у Енглеској, могли да изврше масакр над калвинистичким Низоземцима у Америци. Као одговор на то, Низоземци су подигли побуну, а немачки трговац крзном и дуваном Јакоб Лајслер, који је био интегрисан у заједницу још из времена низоземске управе, постао је неформални вођа побуне због своје популарности међу Њујорчанима. Овај устанак умногоме је подсећао на раније традиције побуњених низоземских градских и калвинистичких покрета. Премда је побуна у крви угушена 1691. године, за Низоземце је Лајслер био својеврсни херој кога су сахранили у реформатској цркви након одлуке гувернера ерла Беломонта да га фактички рехабилитује неколико година по свршетку буне (Frijhoff, 2008). Постављање Виљема Оранског за енглеског краља 1689. године побољшало је статус Њујорка у британском систему. У околностима сукоба са Француском током XVIII века Британци су почели да ближе сарађују са Низоземцима сматрајући их протестанским патриотама (Ritchie, 1977; Peterson, 2008).

Низоземски републиканизам био је фасцинација генерацији америчких револуционарних мислилаца из XVIII века. Најпознатији љубитељи Низоземске (тзв. холандофили) били су Џон Адамс и Бенџамин Франклин који су тежили да низоземске демократске и републиканске моделе и идеје уграде у новостворене америчке институције (Goodfriend, 2008). Истовремено, амерички револуционари су се дивили и низоземском вишедеценијском отпору против империјалне хабзбуршке Шпаније (Griffis, 1891; Peterson, 2008). Након стицања независности, САД су постале земља миграција. У XIX веку протестантски амерички Низоземци су имали посебан статус изузетних Американаца због своје прошлости и учешћа у стварању САД-а (Goodfriend 2008).

Мала-велика заједница: Низоземци у САД

„Дођите ви који се хвалите низоземским пореклом,
Синови Нове Низоземске,
И ви који сте стигли до наше пријатељске обале
са западном ходочасничком групом
Уједини се са нама у празничној песми,
Песма којом се срце радује
И певајте хвалу нашој земљи
Наше сопствене Сједињене Државе,
Наше сопствене Сједињене Државе.
Волимо земљу преко мора
Ми славио његову прошлост;
Молимо се за његов просперитет,
Нека заувек траје!
Али ми још увек волимо стару Низоземску,
Више волимо Колумбију, земљу коју испуњавају наши синови и браћа
Од источне до западне обале,
Од источне до западне обале (Krabbendam, 2008)“.

Низоземци који су се населили у САД током XIX века креирали су особену заједницу која је била мала, али је задржала особеност идентитета. Низоземци су током тридесетих година XIX века имали 1.412 досељеника (*landverhuizers*). Уколико упоредимо са 200.000 Ираца, 150.000 Немаца, 65.000 Британаца и 45.000 Француза, јасно се види да су низоземски досељеници били минорна група. Од 1,6 милиона који су се доселили у наредној деценији, Низоземаца је било свега 8000. Сличан тренд наставио се све до половине XX века будући да се од 1840. до 1940 око четврт милиона Низоземаца се населило у САД (Krabbendam, 2008).

У географском погледу, Низоземци су се насељавали на Средњем Западу, посебно у Ајови, Мичигену, Илиноису и Висконсину. Низоземци из обе холандске провинције и Утрехта населили су се у Ајову и Илиноис, а људи из Зеланда и источних провинција у Њујорк, Мичиген и Висконсин. Међу местима посебно су се издвојили Холандија, Пела и Велики Рапиди, који је постао центар индустрије намештаја захваљујући железници. Међутим, нису се Низоземци насељавали само на Средњем западу, већ су ишли и ка Колораду (места Кунер и у самом

Денверу), Вашингтону (Линден), Канзасу (Луктор), Монтани (Амстердам) и Калифорнији (Редлендс). Супротно протестантима, низоземски римокатолици и Јевреји одлазили су у велике градове, посебно у Чикаго (Swierenga, 2002; Goodfriend, 2008).

Интеграција Низоземаца, као и усвајање енглеског, били су постепени процеси и трајали су све до педесетих година XX века (Krabbendam, 2008). Низоземска култура и уметност биле су веома привлачне генерацијама Американаца. Након својеврсне низоземске маније у XVIII веку, бројни уметници (попут Пита Мондријана, Рема Колхаса и других) долазили су у САД да наставе свој рад (Stott, 1998; Goodfriend, 2008). Упркос томе што су у потпуности интегрисани у САД, Низоземци у мањим местима одржавају наслеђе или, хобсбаумовски речено, измишљају традицију стварајући сопствене наративе припадности низоземској култури. То је посебно приметно на фестивалима лала у Пели и Оринц Ситију, који су настали 1935-1936, где становници облаче клопме које симболизују сећање на, готово домишљени, празавичај (Schoone-Jongen, 2008; Berger Hochstrasser, 2008).

Дуга сенка реформације:

Протестантизам и идентитет Низоземских Американаца

Премда је било и римокатоличких и јеврејских досељеника из Низоземске у претходна четири века, може се рећи да је протестантизам обликовао суштински ову заједницу у Сједињеним Државама. Прва реформатска протестантска низоземска црква у Америци настала је у Новом Амстердаму 1628. године. Временом, Низоземци су били прва у потпуности интегрисана заједница, а о томе сведочи и чињеница да је реформатска црква 1764. године прешла на енглески као богослужбени језик (De Jong, 1978; Bruins, 1995). Током XIX века део незадовољних реформата напустио је Низоземску одлазећи у САД. Наиме, низоземски краљ Виљем I је 1816. године одлучио да обновљену Реформатску цркву (Gereformeerde Kerken) прогласи завичном државном црквом мењајући јој име у Низоземска реформатска црква (Nederlands Hervormde Kerk). Реформе краља Виљема биле су у супротности са Синодом из Дордрехта* (1619) будући да су ослабиле значај локалног свештенства. То незадовољство довело је до сецесије 1834. године. Сецесионисти су

се суочавали са прогонима зато што је краљ одбијао да призна нове деноминације које су подривале власт.

Управо су проповедници играли важну улогу у ширењу низоземских насеља у Илиноису, Висконсину, Ајови, Мичигену, Минесоти, Дакотама, Небраској, Канзасу, Колораду и Монтани. Пастори Хенрик Шолте (низ. Hendrik Scholte) и Алберт ван Раалте су окупљали незадовољне вернике и покушавали да организују сеобу на индонежанско острво Јава и у САД. Несташица кромпира услед заразе 1845. године убрзала је одлуку о сеоби у САД. Раалте је 1847. године у Мичигену основао место Холандија, док је Шолте исте године утемељио градић Пела који је добио име по месту где су рани хришћани пронашли уточиште након прогона из Јерусалима. Из Пеле се део низоземских колониста преселио 1870. године оснивајући градић Орање (Orange City) дајући му име по низоземској династији (Berger Hochstrasser, 2008). У Минесоти је важну улогу у насељавању имао и Теодор Ф. Кох, унитаристички проповедник, продавац земље и трговац стоком из Фрисланда и Холштајна. Блиско сарађујући са банкарима и организаторима миграција, Кох и Корнелиус Боде, проповедник Хришћанске реформатске цркве преклом из Источног Фрисланда, су позивали Низоземце на насељавање Минесоте (Schoone-Jongen, 2008; Berger Hochstrasser, 2008). Низоземски калвинистички мигранти који су дошли у Минесоту током осамдесетих година XIX века бавили су се пољопривредом и неговали су сопствене верске вредности. Досељеници су припадали или Реформатској цркви у Америци или Хришћанској реформатској цркви која је настала након раскола 1857. године (te Velde, 1991; Bruins & Swierenga, 1999). Поред калвиниста, значајну улогу имали су и пијетисти и евангелисти који су посебно били популарни у руралним срединама старих колонија, а касније и Средњег Запада (Ајови, Мичигену, Минесоти и Висконсину) (Swierenga, 1996; Goodfriend, 1999).

Да је утицај реформатске цркве био значајан сведочи и чињеница да је било мало секуларних организација, попут Холаднског друштва, које су одржавале низоземски идентитет. У Денверу је низоземска заједница настала око Bethesda сенаторијума који су водиле хришћанске реформате, друга грана сличног покрета. Такође, реформатске цркве су подржавале од 1853. до 1882. године оснивање колеца у Пели (Централни колец), Холанду (колец Наде) и Оринџ Ситију (Северзападна класична академија). Хришћанска реформатска црква је највише улагала

у основно образовање, а основала је посебан Калвинов колеџ 1876. године. Римокатолички монаси норбертинци су утемељили колеџ Светог Норберта 1898. године у Висконсину, али он није неговао особен низоземски идентитет пошто је школовао етнички мешовиту популацију (Saueressig-Schreuder, 1989; Krabbendam, 2008).

Повезивање Низоземаца са другим јеванђеоским хришћанима је довело до њихове убрзане американизације. Слични процеси су се одвијали и између низоземским реформата и америчких презбитеријанаца, као и унутар римокатоличке и јеврејске заједнице. Низоземци у САД били су конфесионално подељени и у погледу страначке припадности током XIX века. Протестантски Низоземци су најпре подржавали демократе да би након Грађанског рата прешли на страну републиканаца. Такође, везе са презбитеријанцима и методистима у Републиканској партији су их окренуле ка овом блоку. Међутим, нису само верске преференције имале значајног удела у политичком преокрету протестантских низоземских Американаца. Републиканска партија је подржавала и велике инфраструктурне пројекте на Средњем западу због чега је стекла велику популарност међу немачким, северноевропским и низоземским колонистима, посебно у Висконсину. Насупрот протестантима, низоземски римокатолици наставили су да већински гласају за демократе (Krabbendam, 2008).

Уместо закључка

Низоземци су у САД показали да, упркос својој релативно малој бројности (према проценама 3,7 милиона Американаца има низоземско порекло) могу представљати значајну и утицајну заједницу која је изнедрила значајне политичаре, привреднике, научнике и уметнике (data.census.gov, 2025). Поред највећих скупова белих Американаца (Немаца, Енглеза, Ираца и Италијана), Низоземци по свом утицају могу да се пореде са Шкотима (којих има око 5 милиона), премда их има мање од Француза (7,4 милиона) и Пољака (8,9 милиона). Да ли успех почива у томе што су превасходно калвинистичке конфесије у којој се, како је Макс Вебер писао, негује етос позива. Или је чињеница да је највећа концентрација ове заједнице у економским и урбаним центрима, те да је низоземска традиционална грађанска култура и свест допринела

њиховој значајнијој улози. Додуше, можда се овим прецењује друга важна последица, а то је успешност интеграције и њени немерљиви резултати. Будући да су, уз Енглеze, Шкоте, Велшане и Ирце, једна од најстаријих европских заједница на америчком тлу, Низоземци су користили свест о сопственој малобројности одлучујући се за американизацију и пуну интеграцију обликујући себе у једну од најлојалних заједница САД-а.

Литература

- Berger Hochstrasser, J. (2008). "Windmills on the Plains: Vision and Social Memory in Two Dutch Communities in Iowa", In: Goodfriend J. D., Schmidt B. and Stott A. (eds.), *Going Dutch. The Dutch Presence in America, 1609–2009*, Boston: Brill (179-215).
- Bruins, E. J. (1995). *The Americanization of a Congregation*, Grand Rapids: William B. Eerdmans.
- Bruins, E. J. and Swierenga, R. P. (1999). *Family Quarrels in the Dutch Reformed Churches of the Nineteenth Century*, Grand Rapids: William B. Eerdmans.
- Cohen, D. S. (1981). "How Dutch were the Dutch of New Netherland?", *New York History: Quarterly Journal of New York State Historical Association*, 62: 43-60.
- De Jong, G. F. (1975). *The Dutch in America 1609-1974*, Boston: Twayne Publishers.
- De Jong, G. F. (1978). *The Dutch Reformed Church in the American Colonies*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- de Vries, Jan (2005). "The Dutch Atlantic Economies", In: Coclanis P. A. (ed.), *The Atlantic Economy During the Seventeenth and Eighteenth Centuries: Organization, Operation, Practice, and Personnel*, Columbia, SC: University of South Carolina Press (1-29).
- Frijhoff, W. (2008). "Dutchness in Fact and Fiction", In: Goodfriend J. D., Schmidt B. and Stott A. (eds.), *Going Dutch. The Dutch Presence in America, 1609–2009*, Boston: Brill (327-359).
- Goodfriend, J. D., Schmidt B. and Stott A. (2008). "Holland in America", In: Goodfriend J. D., Schmidt B. and Stott A. (eds.), *Going Dutch. The Dutch Presence in America, 1609-2009*, Boston: Brill (1-27).
- Griffis, W. E. (1891). *The Influence of the Netherlands in the Making of the English Commonwealth and the American Republic*, Boston: DeWolfe, Fiske, & Co.
- Kenney, A. P. (1975). *Stubborn for Liberty: The Dutch In New York*, Syracuse: Syracuse University Press.
- Krabbendam, H. (2008). ""But tho we love old Holland still, we love Columbia more," the Formation of a Dutch-American Subculture in the United States, 1840-1920", In: Goodfriend J. D., Schmidt B. and Stott A.

- (eds.), *Going Dutch. The Dutch Presence in America, 1609-2009*, Boston: Brill (135-157).
- People reporting ancestry (21.4.2025). data.census.gov. <https://data.census.gov/table/ACSDT5Y2020.B04006?t=Ancestry>
- Peterson, M. A. (2008). "A Brahmin Goes Dutch: John Lothrop Motley and the Lessons of Dutch History in Nineteenth-Century Boston", In: Goodfriend J. D., Schmidt B. and Stott A. (eds.), *Going Dutch. The Dutch Presence in America, 1609-2009*, Boston: Brill (109-135).
- Proclamation 6375–Dutch-American Heritage Day, 1991 (21.4.2025). presidency.ucsb.edu. <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/proclamation-6375-dutch-american-heritage-day-1991>
- Richardson, J. (2008). "The Ghosting of the Hudson Valley Dutch", In: Goodfriend J. D., Schmidt B. and Stott A. (eds.), *Going Dutch. The Dutch Presence in America, 1609-2009*, Boston: Brill (87-109).
- Rink, O. A. (1986). *Holland on the Hudson: An Economic and Social History of Dutch New York*, Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Ritchie, R. C. (1977). *The Duke's Province: A Study of New York Politics and Society, 1664-1691*, Chapel Hill: University of North Carolina Press.
- Saueressig-Schreuder, Y. (1989). *Dutch Catholic Settlement in Wisconsin*. New York-London: Garland Publishing, Inc.
- Schmidt, B. (2009). "The Dutch Atlantic: Provincialism and Globalism", In: Greene, J. P. and Morgan P. D. (eds.), *Atlantic History: A Critical Appraisal*, Oxford: Oxford University Press (163-187).
- Schoone-Jongen, R. (2008). "Churches Bigger Than Windmills: Religion and Dutchness in Minnesota, 1885-1928", In: Goodfriend J. D., Schmidt B. and Stott A. (eds.), *Going Dutch. The Dutch Presence in America, 1609-2009*, Boston: Brill (157-179).
- Schoone-Jongen, T. (2008). *The Dutch American Identity Staging Memory and Ethnicity in Community Celebrations*, Amhesrt, NY: Cambria Press.
- Stott, A. (1998). *Holland Mania: The Unknown Dutch Period in American Art and Culture*, Woodstock, N.Y.: The Overlook Press.
- Swierenga, R. P. (1994). *The Forerunners: Dutch Jewry in the North American Diaspora*, Detroit: Wayne State University Press.
- Swierenga, R. P. (1996). "'Pioneers for Jesus Christ:' Dutch Protestant Colonization in North America as an Act of Faith", In: Harinck, G. and Krabbendam, H. (eds.), *Sharing the Reformed Tradition: The Dutch-North American Exchange, 1846-1996*, Amsterdam: VU Uitgeverij (35-55).

- Swierenga, R. P. (2002). *Dutch Chicago: A History of Hollanders in the Windy City*, Grand Rapids, MI: Van Raalte Institute and Eerdmans.
- te Velde, M. (1991). "The Dutch background of the American Secession from the RCA in 1857", In: Pozzetta, G. E. (ed.), *The Immigrant Religious Experience*, vol. 19, New York: Garland Publishing Co. (85-100).
- Wabeke B. H. (1944). *Dutch Emigration to North America 1624–1860*, New York: Netherlands Information Bureau.

DUTCH AMERICANS

Summary: Dutch Americans constitute one of the most historically entrenched European ethnic groups in the United States. Although relatively small in number—comprising only a few million individuals—the Dutch have exerted a disproportionately significant influence on American society, producing prominent figures across the realms of politics, commerce, and science, including three U.S. presidents of Dutch descent. This study seeks to examine the evolution of the Dutch presence in America from the early seventeenth century to the contemporary era. To that end, the analysis is organized into several thematic sections, encompassing the initial phases of Dutch and British colonial endeavors, patterns of migration, processes of Americanization, and the nuanced formation of Dutch American identity, with particular attention to religious affiliation. Special emphasis is placed on the migration flows to the Midwestern United States and other key regions, where Dutch communities took root and flourished. From a religious perspective, the analysis underscores the predominance of Reformed (Calvinist) denominations, which have played a central role in shaping the social and cultural fabric of Dutch American life.

Keywords: Dutch, USA, Protestantism, colonialism, republicanism.